

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819203168
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819203168.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o. so sídlom Jilemnického 4012/30, Martin, IČO: 367 15 352, proti žalovanej T. U., P.. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. X. XXX, v konaní o zaplatenie 1.371,15 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 6.2.2020, č.k. 12 Csp/144/2019-50

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom uvedeným v záhlaví zamietol žalobu a nepriznal stranám sporu náhradu trov konania. Vychádzal zo skutkového zistenia, že žalobca je právnym nástupcom pôvodného veriteľa žalovanej Consumer Finance Holding a.s. na základe zlúčenia so spoločnosťou žalobcu, ktorý právny predchodca uzatvoril so žalovanou dňa 9.12.2014 zmluvu o pôžičke č. 7146088, ktorou poskytol žalovanej sumu 1.500 €. Podľa obsahu zmluvy mala žalovaná vrátiť pôžičku v 60-tich mesačných splátkach vo výške 45,60 € s dohodnutou úrokovou sadzbou 30,32 %, RPMN 30,32 %, splatnosť splátok bola dohodnutá na 20. deň v mesiaci s termínom konečnej splatnosti v decembri 2012 a splatnosťou prvej splátky dňa 20.1.2015. Z dôvodu, že žalovaná porušila svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať splátky úveru, uplatnil právny predchodca žalobcu nárok na predčasné zosplatenie úveru, keď úver považoval za splatný ku dňu 19.3.2017, o čom informoval žalovanú listom zo dňa 29.3.2017. Vyhláseniu predčasnej splatnosti záväzku predchádzalo upozornenie žalovanej na využitie tejto možnosti, v ktorom bola súčasne vyzvaná na úhradu splatných a neuhradených splátok dlhu v celkovej výške 273,60 € s tým, že ak v lehote do 5.3.2017 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci november 2016, pristúpi veriteľ k zosplateniu úveru. Upozornenie bolo žalovanej doručené 6.2.2017.

2. Súd aplikoval § 52 Občianskeho zákonníka (OZ), ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., o spotrebiteľských úveroch, iných úveroch a pôžičkách (zákon č. 129/2010 Z.z.) prihládajúc ex offo na premlčanie práva zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 54a OZ, podmienky predčasného zosplatenia dlhu spotrebiteľských zmlúv podľa § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ a úpravu premlčacej doby podľa § 101 OZ a 103 OZ. Zmluvu uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou posudzoval ako zmluvu spotrebiteľskú konštatujúc, že žalovaná na plnenie svojho dlhu uhradila 19 splátok v celkovej výške 926,40 €. Splátku so splatnosťou ku dňu 20.8.2016 nezaplatila, preto veriteľ potom, čo upozornil žalovanú na možnosť zosplatenia dlhu podľa § 565 OZ, využil toto svoje právo dňa 29.3.2017, kedy vyzval žalovanú na splatenie celého úveru. Vychádzajúc z právnej úpravy § 101 OZ podľa ktorého premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz, a § 103 veta druhá OZ, podľa ktorého, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročný celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný, preto žalobu zamietol. Konštatoval, že celý dlh zo zmluvy sa stal zročným pre

nesplnenie prvej omeškanej splátky splatnej ku dňu 20.8.2016, teda trojročná premlčacia doba uplynula dňa 20.8.2019, pričom žaloba bola podaná na súd až po uplynutí tejto lehoty 21.10.2019. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP) prihladajúc na to, že žalobca bol v konaní procesne neúspešný a žalovanej ako úspešnej sporovej strane nevznikli žiadne trovy konania.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca dôvodiac nesprávnymi skutkovými zisteniami súdu a nesprávnym právnym posúdením veci, teda uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Navrhoval rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobca nesúhlasil s interpretáciou právnej úpravy súdom uvádzajúc, že z nej nevyplýva, aby sa právo veriteľa zosplatiť dlh viazalo na prvú nesplatenú splátku dlhu ako to ustálil súd prvej inštancie, ale naopak, veriteľovi prislúcha oprávnenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu pre nesplnenie ktorejkoľvek splátky, ktorú si sám určí. V prípade zosplatnenia nároku zo spotrebiteľskej zmluvy je nevyhnutné aj splnenie ďalšej zákonom vyžadovanej podmienky v zmysle § 53 ods. 9 OZ a to je uplynutie 3 - mesačnej doby omeškania s úhradou dlhu. Splatnosť celej pohľadávky nenastáva priamo zo zákona, ale záleží na veriteľovi, či toto právo podľa § 565 OZ uplatní. K dátumu zosplatnenia pohľadávky, žalovaná z predpísaných 26-tich splátok, vykonala úhradu 19-tich splátok, teda do omeškania sa dostala už 20 splátkou, splatnou dňa 20.8.2016. Veriteľ mohol uplatniť právo na zosplatnenie záväzku až po uplynutí lehoty omeškania 3 mesiacov, ktorá skutočnosť nastala práve vo vzťahu k splátke splatnej 20.11.2016. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku v konaní pred súdom v súvislosti s predčasným zosplatením dlhu sa teda mohla počítať iba od tejto splátky, a uplynula by až dátumom 20.11.2019. Pretože žaloba bola podaná na súd pred týmto dňom, nedošlo k premlčaniu nároku žalobcu. Žalobca tiež poukázal na to, že listiny nezmieňujú, že dlh bude zosplatený práve vo vzťahu k splátke 20.11.2016, iba samotný text upozornenia žalovanej uvádza, že v prípade neuhradenia tejto splátky bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Žalobca bol oprávnený zosplatiť dlh aj pre ktorúkoľvek ďalšiu nasledujúcu splátku, pretože dokiaľ veriteľ neuplatní právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pre niektorú zo splátok, do splatnosti nasledujúcej splátky, obnovuje sa mu uvedené právo v prípade každej ďalšej splátky. Žalobca zdôraznil tiež na fakt, že ak súd konštatoval, že zosplatnenie dlhu bolo viazané na splatnosť prvej omeškanej splátky 20.8.2016, bol povinný skúmať aj platnosť zosplatnenia, lebo v tomto prípade by došlo k situácii, že veriteľ neuplatnil svoje právo na zosplatnenie dlhu do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky ako to vyžaduje § 565 OZ. Za takých okolností mal súd posudzovať premlčanie v režime každej splátky jednotlivo.

5. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a zistil, že nie sú dané dôvody na potvrdenie (387 CSP) ani na zmenu (388 CSP) rozsudku, preto ho zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne prihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, či vyplývajú z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov.

8. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. Omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

9. Preskúmaním rozhodnutia súdu prvej inštancie a procesného postupu, ktoré konaniu predchádzalo odvolací súd dospel k záveru, že tvrdené odvolacie dôvody boli naplnené, keď súd prvej inštancie

vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorých dôvodov sú jeho závery predčasné a svoje rozhodnutie založil tiež na nesprávnej interpretácii aplikovaných právnych noriem.

10. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

11. Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

12. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

14. Z vyššie citovanej zákonnej úpravy vyplýva, že v prípade, ak veriteľ s dlžníkom dohodli úhradu dlhu v splátkach, pre plynutie premlčacej lehoty platí podľa prvej vety § 103 OZ zásada, že každá zo splátok sa premlčuje samostatne a to odo dňa splatnosti jednotlivkej splátky. Výnimka nastáva v prípade uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 OZ, kedy premlčacia lehota pre zostatok nesplneného dlhu (s výnimkou už skôr splatných splátok) začína plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. K úspešnému zosplateniu dlhu podľa § 565 OZ však môže dôjsť len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Interpretácia súdu prvej inštancie podľa ktorej v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti dlhu listom veriteľa zo dňa 29.3.2017 sa zosplatenie dlhu nutne viazalo na najskôr splatnú splátku 20.8.2016, nemá oporu v zákonnej úprave, pretože táto ponecháva voľnú úvahu pre veriteľa, pre ktorú z omeškaných splátok pristúpi k zosplateniu dlhu, pričom tie splátky, na ktoré sa zosplatenie dlhu nevzťahuje, sa naďalej premlčujú v režime jednotlivých splátok v zmysle § 103 veta prvá OZ. Na účinné a zákonu zodpovedajúce zosplatenie dlhu sa však v prípade spotrebiteľských zmlúv vyžaduje okrem podmienky zosplatenia dlhu do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§565 OZ) aj existencia omeškania 3 mesiacov s úhradou splátky, pre ktorú veriteľ mieni dlh zosplatiť a súčasne upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na to, že veriteľ mieni využiť svoje právo na zosplatenie dlhu. Pokiaľ malo dôjsť k zosplateniu neuhradeného zostatku záväzku žalovanej v mesiaci marec 2017, mohlo sa tak stať len vo vzťahu ku splátke, u ktorej platilo, že s jej úhradou bola žalovaná v omeškaní 3 mesiace a za situácie, že bola upozornená na možnosť zosplatenia dlhu v lehote nie kratšej ako 15 dní pred samotným úkonom zosplatenia. Súčasne platilo, že tento prejav vôle mohol veriteľ vykonať najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Je nepochybné, že žalovaná bola upozornená na možnosť zosplatenia dlhu pre omeškanie s úhradou splátok listom žalobcu z 26.1.2017, ktorý jej bol aj riadne doručený 6.2.2017. Pokiaľ k zosplateniu záväzku malo dôjsť listom zo dňa 29.3.2017, stalo sa tak po uplynutí 15 dní odo dňa upovedomenia spotrebiteľa o tom, že veriteľ mieni využiť svoje právo. Nie je však z listín zrejmé vo vzťahu ku ktorej omeškanej splátke sa tak stalo, keď žalobca spochybňuje, aby k zosplateniu dlhu došlo pre splátku splatnú 20.11.2016. Z odôvodnenia rozhodnutia tiež nemožno zistiť, či bolo dodržané ustanovenie § 565 OZ, teda že k zosplateniu došlo do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Zohľadňujúc existujúcu právnu úpravu, ktorá predpokladá v prípade spotrebiteľských zmlúv nevyhnutné omeškanie spotrebiteľa s úhradou splátky minimálne po dobu 3 mesiacov, za najbližšiu nasledujúcu splátku, do splatnosti ktorej môže veriteľ pristúpiť k zosplateniu dlhu podľa § 565 OZ, je potrebné považovať splátku najbližšie nasledujúcu po 3 mesačnom omeškaní dlžníka s úhradou splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol pre zosplatenie úveru. Nakoľko k právnej skutočnosti omeškania dlžníka s plnením dlhu musí pristúpiť aj právna udalosť uplynutia času minimálne 3 mesiacov, aj premlčacia doba v prípade predčasne zosplateného dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy začína plynúť s ohľadom na § 53 ods. 9 Obč. zákona až po uplynutí 3 mesiacov od omeškania s úhradou splátky, pre ktorú veriteľ využije svoje právo na zosplatenie dlhu. K takému záveru dospelo aj Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Košiciach na svojom rokovaní dňa 22.10.2020.

15. Pretože súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho vyhodnotenia námietky premlčania, neposudzoval pre konanie významné skutočnosti týkajúce sa zosplatenia dlhu a počiatku plynutia

premlčacej lehoty. V opätovnom konaní súd prvej inštancie ustáli, či listom veriteľa zo dňa 29.3.2017 došlo k splneniu podmienok vyžadovaných pre platné zosplatnenie dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ. Pre prípad, že tieto podmienky neboli splnené, a nebude možné dlh považovať za predčasne splatný, bude premlčanie posudzovať v režime splatnosti jednotlivých splátok v zmysle § 103 veta prvá OZ, ktoré ustanovenie sa aplikuje aj v prípade predčasného zosplatnenie dlhu na tie splátky, ktorých splatnosť nastala do času predčasnej splatnosti dlhu. Ak súd dospeje k záveru, že záväzok žalovanej sa stal v súlade so zákonom predčasne splatným, pri posudzovaní otázky premlčania bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu. Pri rozhodnutí o povinnosti žalovanej na plnenie zohľadní rozsah ňou vykonaných úhrad, keď z jej vyjadrení na súde prvej inštancie vyplýva, že pravidelne dlh uhrádza v mesačných splátkach vo výške 10 €.

16. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách celého konania (§396 ods. 3 CSP).

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).